Cena za egzemplarz 15 groszy.

GÓRNOŚLĄZAK

Pismo codzienne, poświęcone sprawom ludu polskiego na Śląsku.

GORNOSLĄZAK wychodzi 6 razy w tygodniu i kosztuje miesięcznie 3,— zł.

Przez lud — dla ludu!

TELEFON nr. 1414.

OGŁOSZENIA oblicza się na wiersze milimetrowe. — Wiersz milimetrowy kosztuje 15 groszy. Wiersz reklamowy 60 groszy.

REDAKCJA i EKSPEDYCJA znajduje się w Katowicach Rynek 12.

Nr. 61. Katowice, środa 14-go marca 1928 **Rok 27.**

Sprawozdanie „Phoebus'owe".

Miljonowe straty dla Rzeszy. — Interesy kapitana Lohmanna. — Brak dostatecznej kontroli. — Nadużywanie pieniędzy publicznych przez 3 lata. — Zapowiedziana krytyka partji opozycyjnych.

Berlin. (WTB). Kanclerz Marx wręczył w poniedziałek członkom parlamentarnej komisji budżetowej sprawozdanie „Phoebus'owe". Sprawozdanie będzie przedmiotem wtorkowych obrad komisji.

Jak wiadomo, sprawa „Phoebusa", jest sprawą nieustawowo przez przedstawicieli niemieckiego ministerstwa wojny wydanych pieniędzy na różne nacjonalistyczne interesy kupieckie, na skutek których Rzesza, t. j. jej podatnicy, poszkodowani zostali na przeszło 20 miljonów marek.

Sprawozdanie nosi nazwę „Sprawozdanie o rodzaju, zakresie i rozwoju t. z. przedsiębiorstw Lohmanna". Kapitan marynarki wojennej Lohmann był właśnie tym urzędnikiem ministerstwa wojny, który nieprawnem wydawaniem pieniędzy rządowych naraził Rzeszę na miljonowe straty. Sprawozdanie wymienia poszczególne przedsiębiorstwa, w których kapitan Lohmann angażował pieniądze państwa. Część tych przedsiębiorstw, wśród których znajduje się także nacjonalistyczne przedsiębiorstwo filmowe „Phoebus", zbankrutowała. Sprawozdanie stwierdza, że wobec strat, na jakie państwo narażone zostało, Rzesza ma prawo pociągnąć kapitana Lohmanna do odpowiedzialności, na podstawie czego zafantowano już część pensji jego. Nasuwa się tutaj pytanie, czy wogóle pensja dożywotnia Lohmanna starczy na pokrycie choćby drobne strat miljonowych. Z szczegółów, podaje sprawozdanie, że kapitan Lohmann skandaliczne interesy swoje uskuteczniał częściowo bez a częściowo z wiedzą swych przełożonych.

Partje opozycyjne zapowiedziały ostrą krytykę sprawozdania. Sprawozdanie rzuca coprawda jaskrawe światło na niesumienną a rozrzutną gospodarkę wyższych urzędników ministerstwa wojny pieniędzmi publicznymi. Nie podaje ono jednak żadnych cyfr końcowych interesów Lohmanna, starając się całą winę zwalić na jego barki, ochraniając przytem wyższe instancje urzędnicze. Najważniejsza i najsmutniejszą rzeczą dla gospodarki tej jest to, że nadużycia powyższe działy się od 1924 r. z górą przez 3 lata, a po ich ujawnieniu minister wojny stale zaprzeczał ich istnieniu.

Dotychczasowe wyniki wyborcze do Senatu.

Warszawa. (PAT). Według dotychczasowych obliczeń rezultatów głosowania do Senatu podział mandatów zarówno okręgowych jak i z list państwowych na poszczególne listy przedstawia się jak następuje:

Lista Nr. 1 Bezpartyjny Blok Współpracy z rządem (B. B. W. R.) mand. okręgowych 39, z listy państwowej 9, razem 48.

Lista Nr. 2 P. P. S., mand. okręg 8, z listy państwowej 2, razem 10.

Lista Nr. 3 Wyzwolenie, mand. okręgowych 6, z listy państwowej 1, razem 7.

Lista Nr. 7 N. P. R., mand. okręg 2, z listy państwowej —, razem 2.

Lista Nr. 8 Sel. Rob. Prawica, mandatów okręg. 1, z listy państwowej —, razem 1.

Lista Nr. 10 Stron. Chłopskie, mand. okręg 3, z listy państwowej —, razem 3.

Lista Nr. 17 Zjednoczenie Narodowo Żydowskie w Małopolsce, mand. okręg 1, z listy państw. —, razem 1.

Lista Nr. 18 Blok Mniejszości Narodowych, mand. okreg. 17, z listy państwowej 4, razem 21.

Lista Nr. 21 Narod. Państw. Blok pracy, mand. okręg. 1, z listy państw. nic, razem 1.

Lista Nr. 22 Blok Wyborczy Ukraińsko-Socjalistyczny Włośc. Robotn., mand. okręg. 1 z listy państw. —, razem 1.

Lista Nr. 24 Blok Katolicko-Narodowy, mand. okręg. 8, z listy państw. 1, razem 9.

Lista Nr. 25 Blok Piasta i Ch. D., mand. okręg. 5, z listy państw. 1, razem 6.

Lista Nr. 37 Śl. Blok Kat. Lud., mandatów okręg. 1, z listy państw. nic, razem 1.

Objaśnienie numeracji list.

Nr. 1 Bezp. Blok Współpracy z Rządem (B. B. W. R.); Nr. 2 P. P. S.; Nr. 3 Wyzwolenie); Nr. 7. (N. P. R. Prawica); Nr. 8 (Sel. Rob. Prawica); Nr. 10 (Stron. Chłopskie); Nr. 17 (Zjednoczenie Narodowo Żydowskie w Małopolsce); Nr. 18 (Blok Mniejszości Narodowych); Nr. 21 (Narod. Państw. Blok pracy); Nr. 22 (Blok Wyborczy Ukraińsko-Socjalistyczny Włośc. Robotn.); Nr. 24 (Blok Katolicko-Narodowy); Nr. 25 (Blok Piasta i Ch. D.); Nr. 37 (Śl. Blok Kat. Ludowy).

Zakończenie posiedzenia Rady Ligi Narod.

Genewa. (PAT.) Rada Ligi Narodów zakończyła w niedzielę wieczór 49-tę sesję, na której przewodniczył przedstawiciel Kolumbji, Urutja.

Na ostatniem posiedzeniu rozpatrywano była sprawa zajścia w St. Gotthard, czyli węgierskiego przemytnictwa broni. W imieniu komitetu trzech, złożonego z przedstawicieli Holandji, Chili i Finlandji, sprawozdanie przedstawił Beelaerts van Blokland. W sprawozdaniu podkreślono przedewszystkiem poważne znaczenie sprawy, następnie zaś oświadczono, że konieczne jest uzyskanie dodatkowych wiadomości od rządu węgierskiego. Owe dodatkowe materjały komitet rozpatrzy na posiedzeniu, które będzie zwołane w tym celu i, o ile okaże się wskazane, wyszle na miejsce rzeczoznawców, należących do Ligi Narodów. Ostateczny raport komitetu trzech złożony będzie radzie przed posiedzeniem czerwcowem.

Przedstawiciele Rumunji, Jugosławji, Czechosłowacji, jak również generał Tandzos w imieniu Węgier przyjęli powyższe sprawozdanie.

Przedstawiciel Węgier oświadczył przy tem, że władze węgierskie dopomogą rzeczoznawcom Ligi Narodów przy wypełnianiu ich zadania.

Oszustwa lekarzy i aptekarzy niemieckich.

Berlin. (Radjo.) Prokurator w Berlinie zakończył postępowanie przygotowawcze przeciwko 7 lekarzom i aptekarzom z powodu oczusw na tle sprzedaży trucizn i lekarsiw bez zezwolenia policyjnego.

Śledztwo wykazało niesumienność oskarżonych a przedewszystkiem głównego oskarżonego, chemika Kasbacha, który przy pomocy współoskarżonych fabrykował różne preparaty lecznicze, a równocześnie przy ich pomocy starał się o korzystne opinje, aby móc je przedstawić w razie postępowania sądowego, oraz wykorzystać dla celów reklamy.

Rzeczoznawcy stwierdzają, że wskutek tych niesumiennych zabiegów znaczna liczba pacjentów znajduje się w szpitalach z powodu rozmiękczenia mózgu lub nieuleczalnych chorób serca i nerwów.

Agitacja śląskiego Landbundu.

Wrocław. (WTB.) W poniedziałek śląski Landbund odbył w Wrocławiu wiec agitacyjny, w którym wzięło udział kilka tysięcy osób z chorągwiami i napisami, domagającymi się potanienia kredytu i zmian w dotychczasowej polityce podatkowej. Przemawiał m. i. Freiherr von Richthofen.

Godła i barwy państwowe.

W miejsce dotąd obowiązującej ustawy z 1-go sierpnia 1919 r. o godłach i barwach Rzeczypospolitej Polskiej wchodzi z dniem 28 marca 1928 r. w moc nowe rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej wchodzi z dniem 28 marca 1928 r. w moc nowe rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej. Zasadnicze nowe postanowienia brzmią:

Godłami państwowemi są herb państwowy i chorągiew Rzeczypospolitej. Herbem państwowym jest wizerunek orła białego z głową zwróconą w prawo (dla patrzącego w lewo) ze skrzydłami rozwiniętemi, z koroną i dziobem oraz szponami złotemi na prostokątnej tarczy w polu czerwonem (orzeł państwowy). Chorągiew Rzeczypospolitej przysługująca wyłącznie jej Prezydentowi, jest barwy czerwonej z wizerunkiem orła państwowego pośrodku z obramieniem dookoła. Barwami państwowemi są kolory biały i czerwony (odpowiadający barwie cynobru) w dwóch poziomych równoległych pasach o równej szerokości i długości, z których górny jest biały, dolny zaś czerwony.

Oznaki władz i urzędów państwowych składają się z herbu państwowego z napisami władz i urzędów samorządowych, z herbu państwowego i z herbu właściwego województwa z napisem; wreszcie oznaki władz i urzędów miejskich mogą w miejscu przewidzianem dla herbu województwa składać się z własnego herbu. Władze i urzędy oraz zakłady i instytucje państwowe i samorządowe używają flagi o barwach państwowych.

Wojsko używa chorągwi (piechota i saperzy) względnie sztandarów (kawalerja) kwadratowych barwy białej z czerwonym wizerunkiem krzyża kawalerskiego, w pośrodku którego na prawej stronie znajduje się wizerunek orła otoczony wieńcem laurowym, a na lewej napis: „Honor i Ojczyzna". W czterech rogach umieszczony jest numer pułku. Drzewce chorągwi względnie sztandaru zakończone jest u góry tabliczką z numerem pułku, a nad nią metalowy orzeł państwowy.

Marynarka wojenna używa bandery, proporca i znaku okrętów wojennych. Bandera wojenna, bedąca flagą marynarki wojennej, o barwach państwowych z wycięciem trójkątnem na końcu ma w środku białego pasa umieszczony herb państwowy.

Proporzec marynarki wojennej o barwach państwowych ma pośrodku obu pasów krzyż kawalerski, a w nim na okrągłej tarczy czerwonej ramię zbrojne, zwrócone mieczem do drzewca. Taki proporzec przypomina pierwotną banderę króla Zygmunta III, która stała się znakiem wojennej polskiej marynarki i zdobyła flotę polską na Bałtyku przed 300 laty w bitwie pod Oliwą. Znakiem okrętów wojennych w kampanji wojennej jest wstęga o barwach państwowych z wycięciem na końcu oraz krzyżem kawalerskim przy drzewcu. Banderja handlowa morska o barwach państwowych ma w środku białego pasa umieszczony herb państwowy.

Wszelkie niewojenne statki państwowe mają osobną białą flagę z godłem Ministerstwa, w dyspozycji którego statek się znajduje.

Poza pieczęcią państwową okrągłą z wyobrażeniem orła państwowego i napisem „Rzeczpospolita Polska" przysługują odrębne pieczęcie Prezydentowi Rzeczypospolitej, marszałkom Sejmu i Senatu, władzom i urzędom oraz zakładom, instytucjom i przedsiębiorstwom państwowym, wszystkie okrągłe z orłem państwowym i odpowiednim napisem — zaś owalne władzom i urzędom samorządowym. Używanie nieuprawnione powyższych godeł, oznak, chorągwi i pieczęci jest wzbronione i karane grzywną do 500 złotych lub aresztem do 3 miesięcy. Znieważenie godeł pociąga karę ścisłego aresztu do dwóch lat.

Wszelkie dotychczasowe zezwolenia i uprawnienia na używanie przez osoby i instytucje prywatne godeł, chorągwi, bander oraz pieczęci z orłem państwowym tracą ważność.

Po sejmowych wyborach w Polsce.

W „Katoliku" bytomskim czytamy:

Rezultat wyborów interesuje nas Polaków w Niemczech z względu następującego: Oto tak jak w Niemczech my, Polacy, stanowimy t. zw. mniejszość narodową, w Polsce w podobnej sytuacji znajdują się Niemcy. Wybory zawsze są w mniejszym lub większym stopniu wykładnikiem sił głosujących. Nic dziwnego, że interesuje nas, jak ten wykładnik wygląda w odniesieniu do Niemców w Polsce, którzy w państwie polskiem stanowią obcą narodowość podobnie jak my stanowimy ją w państwie niemieckiem.

Wybory do Sejmu Polskiego 4. marca br. niewątpliwie w życiu wewnętrznem Polski stanowią zapowiedź trwałego ułożenia się stosunków. Rząd Marszałka Piłsudskiego po blisko dwuletnim okresie swych rządów potrafił skupić wokoło programu swego przeważającą część ogółu społeczeństwa polskiego. Wyrazem tego jest decydujące zwycięstwo t. zw. Bloku rządowego, który w Sejmie polskim rozporządzać będzie 135 mandatami poselskimi, czyli przeszło ¼ czwartą ogółu wszystkich posłów. Biorąc pod uwagę, iż szereg innych stronnictw gotowych będzie również stanąć do współpracy z rządem marszałka Piłsudskiego zapewnienie w nowym Sejmie większości parlamentarnej nie będzie — zdaje się — rzeczą trudną. Silny rząd, oparty o silny, oddany sobie blok będzie miał wszelkie dane, aby w spokoju sterować nawą odrodzonego państwa, utrwalając jego moc wewnętrzną i mocarstwową powagę w świecie. I pod tym kątem widzenia spoglądając na rezultat ostatnich wyborów w Polsce, trzeba powitać je ze szczerą radością. Wierzyć bowiem można, iż przyczyni się do dalszego rozrostu państwa i do dalszego wszechstronnego rozwoju jeszcze niewyzyskanych, potężnych sił narodu polskiego.

Polska wśród stosunkowo wielu t. zw. mniejszości narodowych posiada i mniejszość niemiecką. Z wyborów 4. marca w ogólnej sumie wyszły te mniejszości niesłychanie osłabione. T. zw. blok mniejszości zdobył zaledwie 56 mandatów, a jeśli się do tej liczby doda jeszcze inne mniejszościowe 2 różne mandaty w sumie przypadnie na nie ⅐ ogółu mandatów Sejmowych. Jeśli się zważy, iż w poprzednim Sejmie mniejszości posiadały 80 mandatów, choć Ukraińcy z Małopolski wschodniej w wyborach udziału nie brali, zrozumie się porażkę mniejszościowców. Przypisać to należy przedewszystkiem jednemu: ludność ukraińska czy białoruska odwraca się od swych wodzów, którzy prowadzili ją pod hasłem walki z państwem, a pragnie teraz żyć z niem w zgodzie i spokoju.

Jedynie Niemcy w wyborach sejmowych nie tylko zachowali swój poprzedni stan posiadania, lecz powiększyli ilość dotychczasowych swych posłów sejmowych.

Sprawa sejmowych wyborów polskich, a zwłaszcza to, że Niemcy w nich zdobyli rezultaty dobre, przypomina nam i dla nas zbliżającą się chwilę wyborczą. W miarę zbliżania się wyborów w Niemczech, musimy wytężać wszelkie siły, byśmy z wyborów tych nie tylko nie wyszli nieosłabieni, lecz byśmy wyszli wzmocnieni o conajmniej jeden — potrzebny nam bardzo — mandat parlamentarny. Od tego bowiem zależy los nas jako obywateli mniejszościowych w Rzeszy. Prawda, do wyborów idziemy bez tych bogactw, z jakimi szli do sejmowych wyborów Niemcy w Polsce. Zato idziemy do nich z wiarą, iż nie zatraciliśmy ducha polsko-katolickiego ojców naszych, silniejszego od wszelkich pokus i od wszelkich pomocy brzęczących.

Wiarą tą mocni, musimy nadzieję w nas pokładane ziścić.

Nie zrażeni niczem, pójdziemy do walki wyborczej i zwyciężymy.

Przekonamy świat, że nie jesteśmy gorsi od mniejszości niemieckiej w Polsce!

Strajk węglowy w Zagłębiu Saary.

Saarbrücken. (WTB.) Górnicy kopalń węglowych Zagłębia Saary rozpoczęli strajk częściowy. Dotychczasowe rokowania z kopalniami zakończyły się bezskutecznie.

Turcja a Liga Narodów.

Genewa. (WTB.) Turcja dotychczas nie jest członkiem Ligi Narodów. Na obecnem posiedzeniu Rady Ligi, które zakończyło się zeszłej niedzieli, Liga na wniosek polski postanowiła zwrócić się do Turcji z wezwaniem do przystąpienia na członka Ligi. Równocześnie Liga wysłała do Turcji zaproszenie na niebawem odbyć się mającą lipcową konferencję rozbrojeniową.

Angora. (WTB.) Z stolicy tureckiej, Angory, donoszą, że rząd turecki przyjął zaproszenie na konferencję rozbrojeniową, na która wyśle swego przedstawiciela.

Przeciw wojnie!

Paryż. (WTB). Związek byłych francuskich bojowników frontowych odbył w niedzielę w Paryżu zebranie, na którem przyjął uchwałę potępiającą wojnę. Uchwała domaga się takiego zabezpieczenia pokoju, by w przyszłości wojna stała się niemożliwa. Mianowicie domaga się ona zaprowadzenia takiego międzynarodowego systemu bezpieczeństwa, dalej systemu kontrolnego i wreszcie systemu rozjemczego, by nastąpić mogło trwałe rozbrojenie.

Trzęsienia ziemi.

Rzym. (WTB). Włoska wyspa Sycylja nawiedziona została w poniedziałek przez nowe trzęsienie ziemi, które wyrządziło znaczne szkody.

Teheran. (WTB). Według obecnie nadchodzących wiadomości zniszczyło w sobotę silne trzęsinie ziemi perskie miasto Nebandau. Ofiary w ludziach są nieznaczne.

Aresztowanie komunistów.

Santiago de Chile. (WTB). W południowo-amerykańskiej republice chilijskiej aresztowano około 40 komunistów, którzy przygotowywać mieli przewrót państwowy. Pomiędzy aresztowanymi znajduje się także syn byłego prezydenta chilijskiego Alessandriego. Podobno i sam Alessandri podejrzany jest o udział w spisku. Nie aresztowano go jednak, gdyż znajduje się on w Europie.

Rewal. (WTB). Komuniści łotewscy otrzymali ostatnio z Rosji wieksze zapomogi pieniężne. Zużywali je oni w celach agitacji wśród bezrobotnych. Policja aresztowała szereg komunistów, między innymi kierowniczkę całej akcji Pauline Lepa, która pochodzi z Rosji.

Napad na Anglików.

Hongkong. (WTB). Oddział marynarzy angielskich odbywał ćwiczenia lądowe, w czasie których został ostrzeliwany przez milicję chińską. Jeden z marynarzy został zabity.

Zatonięcie greckiego torpedowca.

Ateny. (WTB.) W pobliżu śródziemnomorskiej wyspy Eginy zatonął greck itorpedowiec, którego załoga w całości zdołała się uratować. Komendant torpedowca usiłował popełnić samobójstwo.

Ostatnie telegramy.

Urzędowe zakończenie zatargu metalowego.

Berlin. (WTB.) Komisja rozjemcza dla załatwienia zatargu w berlińskim przemyśle metalowym, wywołanym strajkiem werkmistrzy, wydała dnia 10 bm. orzeczenie rozjemcze. Robotnicy orzeczenia tego nie przyjęli. Wobec tego rozjemca w poniedziałek ogłosił orzeczenie to jako obowiązujące z ustawy, zmuszając w ten sposób do uznania go przez robotników, którzy w przeciwnym razie mogliby być skazani o odszkodowanie. Tak został urzędowo zakończony groźny zatarg w berlińskim przemyśle metalowym.

Nieszczęście z granatem.

Altona. (WTB.) Pewien urzędnik biurowy bawił się wobec swej gospodyni i drugiej niewiasty starym granatem francuskim. W pewnej chwili granat eksplodował, zadając wszystkim trzem osobom tak ciężkie rany, że trzeba je było przewieźć do szpitala.

Wypowiedzenie taryfy w przemyśle włókienniczym.

Berlin. (WTB.) Związek pracowników włókienniczych wypowiedział na koniec marca taryfy zarobkowe, obowiązujące dla przemysłu i handlu włókienniczego.

Nieporządki w spółdzielni urzędników Reichsbundu.

Berlin. (WTB.) Prokurator zarządził dochodzenia karne przeciw kierownikowi jednego z oddziałów urzędniczej spółdzielni Reichsbundu, w której ujawnił się brak funduszy.

Eksplozja w fabryce.

Landeshut. (WTB.) W śląskiej fabryce włókienniczej Methner, Frahne A. G. w Landeshucie eksplodował wentyl maszyny parowej, zabijając palacza i raniąc drugiego robotnika.

Pożar w fabryce samolotów.

Schwerin. (WTB.) W poniedziałek rano wybuchł w fabryce samolotów „Fogger Wasserflugzeugwerft" pożar, który zniszczył szopę, zawierającą kilka łodzi motorowych i żaglówek.

ALEKSANDRA RUDZIANKA

Tajemnica Wawrzyńca

(Powieść obyczajowo-ludowa.)

15) —o— (Ciąg dalszy).

Pani Gabrjela była silnie wzruszona i przyrzekła sobie, że odtąd będzie pilnowała swego młodego służącego jak matka. „Dotychczas go tylko ganiła, jeżeli coś źle zrobił, teraz miało być inaczej. Zostawi mu mało czasu wolnego na spacery, by go trzymać zdala od złych towarzyszy; za to postara się, by mu dobrze było w domu, jak w rodzinie i by nie tęsknił za rozrywkami.

Hrabina go wreszcie pożegnała i rzekła:

— Dziś jeszcze napiszę do rządcy, by dłużnicy zaprzestali biedną matkę nękać. Zagwarantuję im spłatę długów, które ty pomału twoją pensją będziesz odpłacał.

Wawrzyniec był bardzo wzruszony. Biedny wieśniak byłby chciał wdzięczność swoją należycie wyrazić; ale nie mógł znaleźć słowa, tylko ciągle powtarzał:

— Pani hrabina jest za dobra!

Młody chłopiec, już mocno wzruszony, stracił do reszty panowanie nad sobą, gdy usłyszał, że hrabina już w tym miesiącu mu podniesie pensję na trzydzieści franków, by tylko mógł biednej matce skutecznie pomóc.

Nie wiedział jak dziękować. O mało nie byłby został nieprzyjacielem; teraz zaś był nietylko wiernym sługą, ale przyjacielem związanym na całe życie z domem hrabiny. Kiedy już miał odchodzić, hrabina miała dobrą myśl, jakby natchnienie z nieba. Wzięła list Maryni i podając go Wawrzyńcowi, rzekła:

— Schowaj ją dobrze, tę kopertę; nie rozstań się nigdy z tym listem. On ci wskaże drogę poprawy, on cię nadal uchroni przed pokusą i grzechem.

Chwycił skwapliwie tę kopertę i ucieszony i rozczulony, ucałował ją gorąco.

Pani Gabrjela pozostała sama. Ta scena dziwna zrobiła na niej niemałe wrażenie i zaczęła spokojnie rozmyślać nad wszystkiem. Przyrzekła tajemnicę; miała więc wszystko zamknąć w sobie. Młoda wdowa nie żałowała bynajmniej tego, co uczyniła. Czyż miała była odrzucić człowieka, dziecko jeszcze; kiedy on już myślał o naprawieniu zła? Kiedy wolał pogardę samego siebie, a nie zezwolił na to, by podejrzenie padło na niezajomego?

Ile dobra już wyświadczył jeden list bładej dziewczynki! Jemu to zawdzięczała pani Gabrjela nowe pojęcie o życiu i świecie. Sama siebie zapominała wobec nędzy drugich, których wspierała. Zrozumiała, że jej stanowisko nakłada jej też pewne obowiązki, względem bliźnich a przedewszystkiem względem własnej służby. Dotychczas ja to mało obchodziło; teraz jednak przykład Wawrzyńca otworzył jej oczy. Przecież ona sama go sprowadziła do tego Paryża, który tak prędko niszczy młodzież. Przyrzekła sobie, że odtąd będzie wywierała delikatny ale ciągły wpływ na służących, których wiek jeszcze potrzebuje pomocy i rady.

Hrabina sobie nawet nie zdawała sprawy, jak bardzo się zmieniła. Wydawało jej się zupełnie nat[u]ralnem, że myślała o drugich, że się nimi zajmowała. Nie mogła nawet zrozumieć, jak to dawniej całemi godzinami nic nie robiła i tylko o swojem nieszczęściu rozmyślała. O ile teraz była szczęśliwszą i bardziej zadowoloną z życia, a przedewszystkiem weselszą.

Hrabina się prędko ubrała i poszła na ulicę św. Wilhelma, by zasiągnąć wiadomości o rodzinie Durela. Przypuszczała, że nikt jej lepiej nie uświadomi, jak zakonnice, do których szkółki Marynia uczęszczała.

Tam też słuchała z zajęciem opowiadania o tej biednej lecz zacnej rodzinie i przy pożegnaniu dała przełożonej bilet stufrankowy, który miał, według potrzeby, wspomagać nędzę i biedę. Durelowie nie mieli się nigdy dowiedzieć, komu zawdzięczają pomoc; mieli tylko dziękować Opatrzności Boskiej.

Kiedy hrabina powróciła, zastała już małą Alicję w swoim pokoju. Dziewczynka siedziała przy stoliku, naokoło niej gromadziły się książki, zeszyty, ołówki, gumy. Robiła wrażenie starego uczonego, które całe swe życie spędza z książkami. Matka musiała się mimowoli uśmiechnąć, widząc ten zapał swej malutkiej córeczki, która podczas całej lekcji dawała wielkie dowody skupionej uwagi.

Mała miała pamięć bardzo lichą ale inteligencję bystrą; przedewszystkiem zaś pragnęła gorąco sprawić swojej ukochanej mateczce i dziadziowi radość; wszystko więc przepowiadało, że matka-nauczycielka będzie zadowoloną.

Dziadek sobie zastrzegł prawo nagrody i kary. Tłumaczył, że nauka ćwiczy i kształci inteligencję, w razie nieposłuszeństwa mała uczenica wróci do dawnego trybu życia i wkońcu stanie się podobną do swego towarzysza pieska. Alicja czuła doskonale upokorzenie podobnej kary i przyrzekała, że nigdy na nią nie zasłuży.

Tego samego dnia wieczorem, Wawrzyniec, szukał w swojej izdebce spokoju i spoczynku. Przejścia dnia całego go bardzo zmęczyły i rozstroiły. Wyjął sobie list Maryni i czytał go poraz wtóry. Był to jego skarb. W jaki sposób go uchowa od zniszczenia. Przypomniał sobie, że ma doskonały portfel, podarek generała. Miał tam już trzy listy od matki. Teraz tam włożył list Maryni. Portfel schował do kuferka i zamknął go mocno. Zdawało mu się, że wielki majątek tam przechowuje.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

WIADOMOŚCI ZE ŚLĄSKA

Środa 14 marca

Św. Leona, biskupa wyznawcy.
Św. Matyldy, królowej wdowy, † 968.
Św. Piotra i Afrodyzjusza, męczenników.

SŁOW.: BOZENA.

Panie, Tyś jest ojciec nasz a myśmy błoto. Tyś Stwórca nasz, a dzieło rąk Twoich my wszyscy. Nie gniewaj się Panie, a nie pomnij więcej nieprawości naszych. Oto, wejrzyj, myśmy wszyscy Twój lud. (Izajasz 64, 8, 9.)

Zdanie: Triumf nad samem sobą daje dopiero miarę własnej siły. Józef Ig. Kraszewski.

Kalendarz astronomiczny: Słońce wschodzi o godz. 6.04, zachodzi o godzinie 17.44. — Księżyc wschodzi o godzinie 1.35, zachodzi o godzinie 9.15. Dziś księżyc mija planetę Saturna. — Ostatnia kwadra księżyca o godzinie 16, minut 20.

Długoć dnia wynosi 11 godzin 40 minut.

Zmiany powietrza przed 100 laty: łagodnie, lekki deszcz krótkotrwały. Jutro: mglisto, dżdżysto.

— O bezpieczeństwie i higjenie pracy. Rada ministrów uchwaliła projekt ustawy o bezpieczeństwie i higjenie pracy. Dotychczasowe przepisy w tej dziedzinie nie były jednolite i różnie były ujmowane w poszczególnych dzielnicach kraju. Nowa ustawa składa się z kilku artykułów, które uprawniają ministra pracy do wydawania na jej podstawie rozporządzeń.

— Nowe zarządzenie w więziennictwie. Minister sprawiedliwości wystosował do władz więziennych okólnik, dotyczący segregacji więźniów. Przy wyznaczeniu poszczególnym więźniom miejsc w celach wspólnych, należy w miarę możności uwzględniać rodzaj przestępstw i kary, poziom moralny i umysłowy. W myśl okólnika w więzieniach mają być wyodrębniane oddziały dla osób, skazanych na karę: 1) ciężkiego więzienia, 2) więzienia zastępującego dom poprawy, 3) aresztu i aresztu ścisłego. Nie można osadzać w celach wspólnych: 1) różnej płci, 2) nieletnich z dorosłymi, 3) recydywistów lub więźniów, którzy czyn swój popełnili z szczególnie niskich pobudek z więźniami, należącymi do tej kategorji, 4) kobiet, które zajmowały się nierządem, albo były karane za przestępstwa przeciwko moralności razem z kobietami nie należącemi do tej kategorji.

Województwo śląskie

*** Dekoracja dworców kolejowych.** Dnia 19 bm., w którym cała Polska obchodzić będzie dzień imienin pierwszego marszałka Polski Józefa Piłsudskiego wszystkie dworce i budynki kolejowe będą dekorowane chorągwiami państwowemi, a dworce również zielenią. Prócz tego okna budynków kolejowych będą dekorowane nalepkami, wydanemi na ten cel przez komitet obchodu uroczystości. (o)

*** Ofiary na Seminarjum Śląskie.** W dalszym ciągu złożono na umeblowanie Śl. Seminarjum Duchownego 3736 zł. Większe ofiary złożyli: ksiądz prałat dr. Bromboszcz Mysłowice 3000 złotych, ks. prałat Skowroński Mikołów 400 zł, ks. prob. Miczek Warszowice 161 zł, i naczelnik gminy Michałkowice 100 zł (druga rata). (o)

*** Zapowiedź strajku tramwajarzy.** Zatarg między pracownikami tramwajowymi a dyrekcją Śląsko-Dąbrowskiego Tow. ekspl. wynikły na tle poprawy zarobków, przybiera coraz ostrzejsze formy i grozi wybuchem strajku.

Przyczyna rozgoryczenia wśród pracowników tramwajowych jest fakt, że układy o zarobki odwlekane są przez wysuwanie przez dyrekcję coraz to nowych terminów układów zarobkowych, jak również z powodu odciągania przez dyrekcję rozpatrzenia projektu nowej taryfy, przedłożonej przez organizacje zawodowe pracowników tramwajowych.

Na szeregu odbytych ostatnio zebraniach załogowych, z trudem udało się przywódcom organizacji wstrzymać obradujących od strajku.

W rezultacie postanowiono odczekać do poniedziałku t. j. do dnia 12 b. m., jaki będzie wynik rozprawy komisji arbitrażowej, obradującej w Katowicach w dniu dzisiejszym.

Wynikiem obrad tej komisji zajmą się rady załogowe w dniu 13 bm., przyczem zapadną decydujące uchwały.

Sądzimy jednak, iż zatarg ten załatwiony zostanie obopólnie ugodowo, bowiem strajki dotychczas nie przyniosły nic dobrego, zarówno dla przedsiębiorstw jak i pracobiorców. (n)

*** Zmniejszenie się bezrobocia na Śląsku.** Urząd wojewódzki donosi, że w czasie od 29 lutego do 7 marca br. liczba bezrobotnych na terenie województwa śląskiego zmniejszyła się o 36 osób i wynosiła 46.754 osób. Z tej cyfry przypada na: górnictwo 15.040, hutnictwo 2639, hutnictwo szkła 15; przemysły: metalowy 2282, włókienniczy 234, budowlany 3319, papierowy 108, chemiczny 17, drzewny 437, ceramiczny 139, wykwalifikowanych bezrobotnych było 1275, niewykwalifikowanych 18.556, rolnych 340, umysłowych 2344. Uprawnionych do pobierania zasiłku było 28.051 bezrobotnych.

Z Katowickiego.

Katowice. (Rekolekcje dla inteligencji) w kościele Najśw. Panny Marji rozpoczną się dnia 19 marca b. r. o godzinie 17. Szczegóły zostaną ogłoszone.

— (Spóźnienie pociągów). Z powodu śnieżnej zawiei w nocy na 11 marca b. r. w dniu tym niemal wszystkie pociągi w obrębie katowickiej dyrekcji kolejowej jeździły ze znacznem opóźnieniem.

— (Zjazd nauczycieli muzyki i śpiewu szkół średnich i powszechnych). W piątek, dnia 16 marca 1928 odbędzie się o godzinie 9.30 rano „w Domu Związkowym“ (obok kościoła N. P. Marji) w Katowicach I. zjazd nauczycieli muzyki i śpiewu szkół średnich ogólno-kształcących, seminarjów nauczycielskich, oraz nauczycieli śpiewu szkół powszechnych województwa śląskiego, celem omówienia najważniejszych zagadnień związanych z nauczaniem powyższych przedmiotów, oraz spraw organizacyjnych. Program: Godz. 9.30. 1. „Polonez“ O. M. Żukowskiego — odśpiewa naucz. chór męski, 2) Zagajenie i powitanie gości — zagaji p. Wł. Linca, 3) Przemówienia gości, 4) Referat: „Karność a muzyka“ — wygłosi prof. Karol Hławiczka, 5) Poranek muzyczny poświęcony „Gimnastyce rytmicznej“ — wykona klasa prof. Marji Wernickiej, absolwentki szkoły rytmu Dalcroze'a. Poranek poprzedzi prelekcja. Przerwa obiadowa. — 6) Referat organizacyjny, — wygłosi delegat Zw. naucz. muz. i śpiewu, 7) Dyskusja nad referatem, 8) Wybór komisji matki, 9) Wybór zarządu Związku naucz. muzyki i śpiewu szkół państwowych i prywatnych, 10) Wolne wnioski. Uczestnicy zjazdu zostali okólnikiem Wydziału Oświecenia Publicznego, zwolnieni od zajęć szkolnych w dniu 16-go marca br.

— (Rozpoczęcie robót nad regulacją Rawy). W najbliższym czasie wznowione zostaną roboty około regulacji rzeki Rawy, przepływającej przez środek miasta Katowic. Ukończenie regulacji kosztować będzie 2 i pół miljona złotych. Prace regulacyjne zatrudniają około 1000 bezrobotnych i obliczone są jeszcze na 5 lat.

— (Uśmiercił swoją matkę). Zatrudniony w firmie Helios w Katowicach jako podróżujący Emanuel Popęda z Katowic wpadł na ładny plan oszukańczy. Mając prowizję 5 złotych od każdego zamówienia na aparat kąpielowy sfałszował niemal wszystkie zamówienia i tym sposobem otrzymał od właściciela firmy 2441 zł. Kwotę tą przetrwonił w krótkim czasie. W wrześniu ubiegłego roku Popęda znowu udał się do właściciela firmy i wyłudził od tegoż kwotę 100 złotych na pokrycie kosztów pogrzebu swej matki, która jednakże cieszy się do dziś życiem. Na rozprawie sądowej oskarżony do winy przyznał się, że czyn ten popełnił z lekkomyślności. Sąd uznał go winnym sprzeniewierzenja i fałszowania dokumentów i skazał go na rok więzienia. (A. P.)

Załęże pod Katowicami. (Śmierć z niedbalstwa). W tych dniach odbyła się rozprawa przed sądem powiatowym w Katowicach przeciwko dyrektorowi kopalnianemu Alfredowi Maierowi z Nowego Bytomia, oskarżonemu o spowodowanie śmierci z niedbalstwa 7-letniego chłopca, syna nauczyciela z Załęża, Zygmunta Bacza. Mianowicie Maier, jadąc samochodem z Dębu do Załęża, którym osobiście kierował, wskutek szybkiej jazdy najechał chłopca tak, że ten z powodu ciężkiego okaleczenia zmarł w szpitalu. Prokurator wniósł na jeden rok więzienia. Sąd uchwali rozprawę odroczyć i postanowił przeprowadzić termin lokalny (miejscowy), opierając się na zeznaniach sprzecznych przesłuchanych świadków. (A. P.)

Szopienice w Katowickiem. (Nieszczęśliwy wypadek). Dnia 10 b. m. w czasie nakładania pasa transmisyjnego na koło w hucie Fegera został porwany pomocnik maszynisty Paweł Żmurtek, zamieszkały przy ul. Krakowskiej 36, przyczem został do maszyny przygnieciony, wskutek czego poniósł śmierć na miejscu. Zwłoki zostały odstawione do szpitala hutniczego w Roździeniu.

Brynów w Katowickiem. (Przejechana na śmierć samochodem). Dnia 11 marca o godz. 14.45 najechał samochód osobowy w Brynowie na niejaką Marję Kloc z Ochojca pow. Pszczyna. Wymienioną kobietę odwieziono wozem pogotowia ratunkowego do szpitala miejskiego w Katowicach, gdzie lekarz stwierdził śmierć. Samochód został zupełnie zdruzgotany z powodu uderzenia w drzewo przedrożne. Z pasażerów jedna kobieta została lekko pokaleczona. Szofer został przytrzymany.

Chorzów w Katowickiem. (Stypendjum dla studentów). Państwowa fabryka związków azotowych udzieliła za pośrednictwem Uniwersytetu Jagiellońskiego trzem akademikom stypendja po 65 złotych miesięcznie do końca roku akademickiego 1927/28.

— (Wzmożony ruch celny). Wobec zapowiedzianej podwyżki opład celnych od dnia 15 marca b. r. o 72 procent kolejowe ajencje celne literalnie zawalone są pracą. Sprytni kupcy rzucili wszystkie kapitały na zakup towarów zagranicznych, aby jaknajwięcej sprowadzić ich przed podwyżką cła, a potem sprzedawać będą taniej nabyte towary po droższych cenach. Wiele wagonów towarów oczekuje na stacjach celem oclenia i wyładowania.

— (Z gminy.) Na ostatniem plenarnem posiedzeniu rady gminnej w Chorzowie, odbytem w ub. piątek, załatwiono szereg spraw. M. in. uchwalono dodatek do statutu miejsc. w przedmiocie zawodowej szkoły dokształcającej. Dotychczas przymusowe uczęszczanie do tej szkoły trwało do 18 roku życia. Obecnie wskutek poprawki uczniowie, którzy przed ukończeniem 18 roku życia złożą egzamin czeladniczy, mogą być w tym czasie zwolnieni ze szkoły. Zaś ci, którzy egzaminu do 18 roku nie zdali, uczęszczać muszą na szkołę do chwili złożenia tegoż. Ponadto przyjęto nowy statut miejscowy odnośnie odnawiania koncesyj. Kwotę 200 złotych przyznano na rzecz powszechnej wystawy w Poznaniu. Po załatwieniu jeszcze szeregu spraw formalnych posiedzenie zakończono. Następnie odbyło się posiedzenie tajne, na którem załatwiono szereg spraw personalnych i urzędowych. (n)

Z Świętochłowickiego.

Król. Huta. (Samobójstwo). W dniu 6 b. m. o godz. 20.45 popełnił niejaki Józef Jędrysik samobójstwo przez przestrzelenie sobie głowy browningiem na placu św. Józefa. Zwłoki odstawiono do szpitala miejskiego. Przyczyny samobójstwa nie stwierdzono. Dalsze dochodzenia wtoku.

Świętochłowice. (Okręg działania rejonowego inspektora koni.) W związku z nową organizacją ewidencji zwierząt pociągowych, jak i przeglądów dla celów wojskowych, (Rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 8. XI. 1927 roku Dz. Ust. Nr. 98, poz. 859) zostają utworzone na skutek zarządzenia ministerstwa spraw wojskowych rejonowe inspektoraty koni, z inspektorami rejonowymi na czele, których zadaniem będzie: 1) dokonywanie przeglądów koni i wozów, podczas których inspektorowie wydają „dowody tożsamości koni“ i klasyfikację koni pod względem zdatności do celów wojskowych, oraz sprawdzanie prawidłowości ewidencji koni, prowadzonej przez urzędy gminne; 2) współpraca z organizacjami społeczno-gospodarczemi i sportowemi nad podniesieniem stanu hodowli koni w rejonie; 3) współpraca z komisjami remontowemi w zakresie zakupu koni dla wojska. Według tego podziału powiat świętochłowicki należy do okręgu działania rejonowego inspektora koni w Katowicach.

Lipiny w Świętochłowickiem. (Pożyczka na budowę domu dla starców). Państwowy Zakład ubezpieczeń społecznych w Król. Hucie uchwalił pożyczkę w wysokości 400 tysięcy złotych dla gminy Lipiny na budowę domu dla starców Pożyczka oprocentowana jest na 5 procent rocznie i amortyzowana ma być w ciągu 35 lat.

Łagiewniki w Świętochłowickiem. (Spis ludności). W czasie od 12 do 19 b. m. odbędzie się w gminie naszej spis ludności. Urząd gminny uprasza o udzielenie wszelkich informacyj organom spisowym.

Z Tarnogórskiego.

Miasteczko w Tarnogórskiem. (Za przemytnictwo). W styczniu b. r. kolejarz Brauner z Tarn. Gór namówił pewnego osobnika do przemycenia towarów. Osobnik ten na umówionem miejscu wyrzucił z

pociągu paczkę. Brauner zaś podniósł paczkę, a udając pełniącego służbę kolejarza, poszedł do najbliższej budki kolejowej gdzie prawodopodobnie chciał ukryć towar. Nie liczył się jednakże z świeżo upadłym śniegiem. Przechodzący po torze kolejowym funkcjonarjusz celny zauważył ślad zrzuconej paczki; pobiegł więc za śladem i zdołał jeszcze przytrzymać dochodzącego do budki kolejarza. Przy rewizji paczki okazało się, że znajdowało się tam 18 kg tytoniu papierosowego i 4 kg Maggi pochodzenia niemieckiego. Ciekawe było zeznanie Braunera na rozprawie sądowej. Twierdził on, że krytycznego dnia celem odwiedzenia brata udał się torem kolejowym, gdzie znalazł ową paczkę. Sąd nie dał wiary oskarżonemu i skazał go na grzywnę w kwocie 1300 złotych z zamianą na więzienie licząc po 25 złotych na jeden dzień. Orzeczono również konfiskatę przemyconego towaru. (A. P.)

Z całej Polski.

Warszawa. (Okropny dramat). Kasjer prywatnego towarzystwa handlowego w Solankach w przeddzień rewizji, aby uzgodnić rachunki zabrał jej zawartość do domu. Pieniądze te w sumie 3000 złotych w drobnych banknotach poukładał na stole i zajął się sprawdzaniem rachunków. W trakcie tego, trzyletnia córeczka kasjera, bawiąc się w pokoju po cichutku zabierała pieniądze ze stołu i wrzucała je do pieca. W ten sposób spaliła około 2000 zł. Kiedy kasjer spostrzegł zabawę dziecka, uległ nagłemu atakowi obłędu i schwyciwszy dziewczynkę, wtłoczył ją głową do pieca, a sam złapawszy za brzytwę z dzikim krzykiem wybiegł na ulicę. Żona kasjera wybiegła za szalejącym mężem, zapomniawszy o dziecku. Nieszczęśliwego schwytano po dłuższej pogoni i obezwładniono po zaciętej walce, podczas której kilka osób zostało poranionych brzytwą. Nieszczęśliwego furjata odwieziono w stanie beznadziejnym do szpitala, dziecko zaś wskutek odniesionych oparzeń zmarło w strasznych męczarniach.

Bydgoszcz. (Ojciec tonie w oczach dzieci) Zamieszkały w Lipinach, powiatu margolińskiego kolejarz Przybylski, wybrał się przedwczoraj z dwojgiem dzieci na spacer w okolice tamtejsz. jeziora. W pewnej chwili Przybylski wszedł na zamarzniętą taflę jeziora, próbując wytrzymałości lodu. Nagle lód się załamał i Przybylski w oczach przerażonych dzieci wpadł pod lód. Na krzyk dzieci pospieszyli przechodnie, którym udało się po kilku minutach wydobyć z wody już tylko zimne zwłoki kolejarza. Tragicznie zmarły osierocił żonę i 8-ro dzieci.

Z całego świata.

Źródło wszelkich zbrodni.

Zwykły śmiertelnik był dotychczas święcie przekonany, że najskuteczniejszym środkiem w walce z przestępczością jest podniesienie poziomu moralności w społeczeństwie. Grono wszakże lekarzy w Virginji w Stanach Zjednoczonych twierdzi, iż poglądy takie są najzupełniej błędne i że wogóle zagadnienie to wchodzi raczej w zakres badań czysto medycznych, nie mających nic wspólnego z etyką. Według bowiem amerykańskich uczonych do popełniania zbrodni pcha człowieka każdego... mały gruczoł, znajdujący się w okolicach gardła. Jeżeli gruczoł ten, przy normalnym rozwoju organizmu ludzkiego zanikający z biegiem czasu, pozostaje, wtedy staje się on spiritus movens najokropniejszych występków pęzeciw moralności. Na pocieszenie nas dodają ci lekarze, iż promienie Roentgena, racjonalnie w porę zastosowane, usuwają bez śladu tę patologiczną przyczynę zabójstw, gwałtów, napaści, etc. W przyszłości więc zbrodniarzami zajmować się będą radjologowie, nie zaś policjanci...

Stacja nadawcza pod ziemią.

Przed niedawnym czasem dokonano we Francji doświadczeń nad rozprzestrzenianiem się fal radjowych, wypromieniowanych pod powierzchnią ziemi. W tym celu zbudowano stację nadawczą w jednym z nieużywanych chodników kopalni węgla Bruny w departamencie Pas de Calais i przez jakiś czas dzień po dniu w porze od godziny 3 po poł. do 1 w nocy nadawano na falach 20,32 i 44 metry z energją 200 watów. Zawczasu porozumiano się z krótkofalowemi stacjami odbiorczemi w Europie i Ameryce, aby nadesłały wyniki nasłuchów. Z otrzymanych sprawozdań będzie można wyciągnąć wnioski, o promieniowaniu fal pod ziemią. Doświadczenia te nie zostały jeszcze zakończone, spodziewane są jednak jak najlepsze wyniki.

Dawny Rzym a złodzieje.

Wśród ostatnich wykopalisk w miejscowości Petroneli, we Włoszech, znaleziono tabliczkę ołowianą, na której spisano złorzeczenia przeciw nieznakiemu Eudemusowi, oskarżonemu o kradzież. Tablica poza przekleństwem w imię Cerbera i Dispatera, wzywa również boginię Eracurę, aby wtrąciła do piekieł Eudemusa, który w przeciągu tygodnia musi zwrócić skradzione rzeczy. Następnie zwraca się do złych duchów piekielnych, zaklinając ich, aby zabrali Eudemusa na drugi świąt ze związanemi rękami na plecach. Jak ciężki jest ołów tablicy, tak ciężko musi złodziej odczuć naszą złość i krzywdę.

Giełda pieniężna i towarowa.

Katowickie kursy bankowe w dniu 12 marca 1928 r.

Płacono: za 100 złotych 46.88 marek niemieckich; za 100 marek niemieckich 213.30 złotych; za dolara amerykańskiego 8.91 ¼ złotych; za 100 franków szwajcarskich 171.95 złotych.

Waluty zagraniczne na giełdzie warszawskiej w dniu 11 marca 1928 r.

Płacono: za dolara amerykańskiego 8.88 złotych; za funt szterlingów angielskich 43.39 złotych; za 100 koron czeskich 26.35 złotych; za 100 lirów włoskich 47.06 złotych; za 100 franków szwajcarskich 171.21 złotych.

---

* **Katowickie ceny ziemiopłodów** z dnia 12-go marca 1928 r. Płacono za 100 kilogramów franko stacja wojewódzka: Pszenica 52—54. Żyto 45 do 47. Owies 43—45. Jęczmień 43—44. Makuch lniany 52—54. Makuch słonecznikowy 47—48. Osucie pszeniczne 30.50—33.00. Osucie rżane 30.00—31.00. Tendencja spokojna.

Poznańska giełda zbożowa w dniu 10 marca 1928 r.

Żyto 42.00—44.50. Pszenica 49.50—50.50. Jęczmień przemiałowy 34.50—36.50. Owies 36—38. Jęczmień browarowy 39.50—41.00. Mąka rżana 65 procent 61.50. Mąka rżana 70 procent 60.00. Mąka pszeniczna 65 procena 70—74. Osucie pszeniczne 28.50—29.50. Groch polny 45—51. Groch Wiktorja 60—82. Groch Folgiera 55—65. Zimniaki fabryczne 6.10—6.30. Rzepak (raps) 63—70. Wyka letnia 30 do 33. Peluszka 30—32. Seradela 23.50—24.50. Koniczyna czerwona 220—310, biała 180—280, szwedzka 290—350, żółta 150—180, w łuskach 70 do 90. Tymotka 60—68. Łubin niebieski 22.50 do 23.50. Łubin żółty 23.50—24.50. Usposobienie spokojne.

Ze świata katolickiego.

Zgromadzenie Salezjańskie w Polsce.

Działalność Zgromadzenia Salezjańskiego w naszym kraju datuje się od r. 1898, kiedy objęło ruiny kościoła i klasztoru podominikańskiego w Oświęcimiu. Pod rządami pierwszego inspektora (naówczas jeszcze prowincji austrjackiej) ks. dr. Emanuela Manassero, prace Księży Salezjanów postępowały głównie w kierunku budowy kościoła i zakładu oświęcimskiego, oraz kształcenia nowych powołań w nowicjacie daszawskim. Obok zakładów w Oświęcimiu i Daszawie Salezjanie obejmują w zarząd zakład im. Lubomirskich w Krakowie, powstaje nowy zakład w Przemyślu, a zarazem przenosi się nowicjat do Radnej w Krainie.

W r. 1911 na czele austrjackiej prowincji salezjańskiej staje nowy inspektor, dotychczasowy magister nowicjuszów i dyrektor kleryków-studentów w Lublanie ks. dr. Piotr Tirone. Za jego rządów zakłady salezjańskie w Polsce mnożą się pięciokrotnie. Już podczas wojny w r. 1818 otwarto oprócz rok tylko istniejącego w Pleszowie pod Krakowem domu nowicjackiego, nową placówkę w Kielcach, co było zapowiedzią nadzwyczaj bujnego rozwoju Zgromadzenia na ziemiach b. Kongresówki i dalej aż ku Wilnu.

Od roku. 1919 do 1925 siedzibą Salezjanów stają się następujące miasta i mniejsze miejscowości: Warszawa, Aleksandrów Kujawski, Klecza Dolna, Różanystok, Ląd, Antoniewo, Biała Podlaska, Łódź, Wilno, Sokołów Podlaski, Czerwińsk nad Wisłą. W Krakowie przybywają dwie placówki, w Przemyślu jedna, wreszcie Skawa pod Chabówką.

Od r. 1925 inspektorem polskiej prowincji salezjańskiej jest ks. dr. Antoni Hlond, za którego rządów przyjęto dotychczas zakłady w Lutomiersku, w Poznaniu, drugi w Warszawie, w Ciechanowie, w Lublinie, w Dworcu, drugi w Łodzi i ostatnio w Jarosławiu. Wszystkich więc zakładów salezjańskich w Polsce jest 26, nie licząc Antoniewa, gdzie zakład poprawczy już nie jest pod zarządem Zgromadzenia, oraz Białej Podlaskiej, skąd ks. ks. Salezjanie przeszli do Sokołowa.

Do polskiej prowincji salezjańskiej należy 110 księży, 79 kleryków, 96 braci koadjutorów — razem 285: z pomienionych 34 jest obecnie zagranicą, a mianowicie: 6 księży na różnych placówkach salezjańskich wśród rodaków 1 w Stanach Zjednoczonych, 1 w Londynie, 1 w Trjeście, 1 w Adampolu (Azja Mn.) 1 w Jugosławji, oraz 1 na misjach w Matto Grosso. Oprócz tego studentat krakowski liczy 70 kleryków Salezjanów, w Czerwińsku zaś jest nowicjuszów 71 (50 kleryków i 21 braci-koadjutorów), co wraz z podaną wyżej liczbą 285 daję razem ogólną liczbę Salezjanów w Polsce 426.

W r. 1927 ks. ks. Salezjanie kształcili w swych zakładach 4190 młodzieńców, z czego 341 absolwentów.

Posąg Chrystusa na oceanie Atlantyckim.

Na oceanie Atlantyckim, w odległości jednej mili od wybrzeża miasta Texas (miasta Ciała Chrystusowego), wzniesiony zostanie potężny posąg Chrystusa Pana.

Pomysł wzniesienia posągu powziął rzeźbiarz G. Borglun, odwiedziwszy wspomniane miasto. Statua przedstawiać będzie Zbawiciela z podniesionemi nieco rękami, uśmierzającemi jak gdyby wzburzone wiatry i fale.

Ludzkość w liczbach.

Ile ludzi żyło na ziemi?

Pewien uczony zajął się obliczeniem, ile ludzi istniało na szerokim świecie, i doszedł do rezultatu, że było ich conajmniej 46.627.843 975.075.845.

Liczba doprawdy olbrzymia! Według tego obliczenia, na każdą stopę kwadratową ziemi wypada pięciu ludzi.

Ziemia przedstawia olbrzymi cmentarz.

Uczony ten wyliczył, że dla pochowania wszystkich zmarłych, od początku istnienia ludzkości należałoby ziemię cal przy calu przekopać 128 razy. Ciekawe jest też zestawienie stałego wzrostu ludzkości w ciągu wieków.

Obliczono więc, że całe państwo rzymskie, w czasie swej największej liczebności posiadało 25 miljonów mieszkańców, z których 7 miljonów przypadało na Egipt.

Z państw nowoczesnych, Anglja, która w roku 1480 liczyła w sumie 3.700.000 mieszkańców, a więc połowę tego, ile ma teraz Londyn, obecnie ma 47 miljonów obywateli.

Francja tymczasem, która w tymże roku 1480 liczyła już 12 i pół miljona obywateli, po dziś dzień zaledwie potroiła tę liczbę (39.200.000).

Rosja w owym czasie, posiadająca 2 miljony mieszkańców, dziś ma ich 50 razy więcej.

Hiszpanja od wieku 15-go zaledwie podwoiła ilość swych obywateli. W r. 1480 stanowiła ona potęgę 9 miljonów mieszkańców, w sto lat później liczba ta była bez zmiany i dopiero do 1780 r. przybyło 100 tysięcy obywateli.

Włochy zaś, które w roku 1480 w okresie renesansu liczyły tyleż obywateli, ile ówczesna Hiszpanja, dziś pomnożyły poczwórnie ilość swych obywateli i są po Rosji, Anglji i Niemczech czwartem najliczniejszem państwem w Europie.

Z krajów pozaeuropejskich, ludność Indyj wzrosła o 60 procent. Chinom przybywa jedyna szósta ludności na każde 100 lat.

Ludzkość całej ziemi, która w roku 1800 wynosiła około 775 miljonów, w 1900 liczyła już 1564 miljony, dziś zaś wynosi 1864 miljony.

Z poszczególnych ras wzrosła najbardziej ilość przedstawicieli rasy malajskiej, gdyż w ciągu 100 lat z 11 miljonów rozmnożyli się do 67 miljonów ludzi; przysłowiowo liczni Chińczycy nie wzrastają już liczebnie z taka szybkością, jak dawniej: od roku 1800 ilość ich zaledwie się podwoiła (z 240 miljonów na 430).

Najliczniejszą rasą świata są aryjczycy, posiadający 658 miljonów przedstawicieli, po nich idą Azjaci wschodni, liczący 578 miljonów, dalej Hindusi — 317 miljonów, Murzyni — 107 miljonów, 67 miljonów Malajów. Najliczniejszą gałęzią rasy indogermańskiej są Germanie, którzy sami liczą 250 miljonów, a wśród nich 130 miljonów stanowią Anglosasi. Żydzi przedstawiają cyfrę 10 miljonów, z których największa ilość, bo aż 3 miljony w Polsce, a najmniejsza, bo tylko 120 tysięcy, w Palestynie.

Ogromnie interesujący jest wzrost ludności w miastach.

Jeśli obliczyć przeciętną ilość mieszkańców każdego domu po wielkich miastach, to dojdziemy do następujących rezultatów: w Londynie przypada na każdy dom przeciętnie 8 mieszkańców, w Filadelfji tylko 5-ciu, w Paryżu już 38, a w Berlinie 76.

Ludność Berlina, która w roku 1870 wynosiła 800 tysięcy mieszkańców, od tego czasu wzrosła do 4 miljonów.

New York, liczący w 1870 r. koło 900 tysięcy mieszkańców, a w 1731 zaledwie 4 tysiące, obecnie posiada około 6 miljonów nowojorczyków. W tym samym okresie (od r. 1870 do 1927) ludność Londynu tylko się podwoiła, a ludność Paryża nawet tak nie wzrosła.

Ludzkość, zamieszkująca ziemię, rozmieszczona jest na przestrzeni 2.470.905 km. kwadr. w ten sposób wypada na km kwadratowy około 600 ludzi.

Gdyby jednak cała ludność ziemi zebrała się razem i stanęła jeden obok drugiego, zmieściłaby się cała na Bornholmie małej wyspce duńskiej, leżącej na morzu Bałtyckiem.

Gdyby zaś ciasno upakować całą ludność ziemi, wystarczyłaby na ten cel skrzynia objętości kilometra sześciennego.

SPORT

W Katowicach.

Pogoń zwycięża Wartę Poznań 2:0 (0:0).

Zawody przyjacielskie. — Niesłuszna porażka Warty.

Zawody powyższe rozegrano wśród ciężkich warunków atmosferycznych, wskutek czego zgromadziły one zaledwie garstkę widzów, składającą się z najbardziej zacietrzewionych sympatyków i stałych bywalców meczy piłkarskich.

Mróz i silny wiatr nie pozwoliły na przeprowadzenie racjonalnej gry, to też obie drużyny zgodziły się na skrócenie czasu gry do 2 × 30 min it. zatem wyniku zawodów nie można uważać za właściwy miernik sił walczących drużyn.

Obie drużyny wystąpiły w składach:

Warta Poznań: Fontowicz

Szerfke I Flieger

Wojciechowski Spojda Przykucki

Rochowicz Szerfke II Staliński Przybysz Radojewski

Romcz Pazurek I Lubina Malik Latacz

Pazurek II Anders Górecki

Kamieniecki Goerlitz

Pogoń Katowice: Mazur

Mimo dotkliwego zimna grę prowadzono w żywem tempie i od samego początku obfitowała ona w zajmujące momenty. Warta przejęła z miejsca iniciatywę gry i pierwsze 30 minut górowała bezapelacyjnie nad Pogonią. Atak za atakiem sunie na bramkę Pogoni, wszystkie jednak groźne sytuacje wyjaśnia wspaniale grający bramkarz Pogoni Mazur, a dużo strzałów nie trafiają celu. Skuteczną i pełną poświecenia grą tyłów Pogoni utrzymały do przerwy rezultat bezbramkowy.

Po zmianie boisk obraz gry zmienił się na korzyść Pogoni, która uzyskała odtąd widoczna przewagę nad gośćmi. W tej fazie gry Warta ograniczyła się do kilku sporadycznych wypadów, które jednak nie zagrażały poważnie bramce Pogoni. Bramki obie zdobyła Pogoń ze strzałów Lubiny i Malika.

Warta górowała nad gospodarzami techniką, oraz lepszym startem do piłki, atak jej grzeszył jednak hyperkombinacią, przyczem prześladował go pech w strzałach. Warta przedstawia zespół groźny i zgrany pierwszy występem w obecnym sezonie na Górnym Śląsku pozostawiła po sobie dobre wrażenie. Przegrała ona niezasłużenie, a wynik nierostrzygnięty byłby prawdziwem odzwierciadleniem stosunku sił oraz przebiegu gry.

Pogoń spisała się słabo, grała ona flegmatycznie, a jedynie obrona i bramkarz stanęli na wysokości swego zadania i uratowali sytuację. Brak ambicji i ofiarności dał się u niej dotkliwie odczuć. Niżej zwykłej formy grała pomoc i atak. Wyróżnił się jedynie jej bramkarz Mazur, który przyczynił się walnie do zwycięstwa swych barw.

Sedziował p. Laband, spełnił on jego zadanie znakomicie.

IFC Katowice uległ Orłowi Wełnowiec 1:4 (1:3).

Dalszą sensacią dnia to przegrana I. F. C. z prowincioralna B-klasową drużyna Górnego Śląska w przedmeczu Warta — Pogoń. IFC coprawda wystąpił w nieco osłabionym składzie, co przytaczamy za usprawiedliwienie jego porażki. Gra należała do nieciekawych, gdyż obie drużyny grały bezplanowo i chaotycznie, szczególnie IFC. który miał jeden ze swych słabych dni. Wiecej bezwzględnie z gry miał Orzeł, a uzyskane przez niego bramki były nieuchronne.

Dla zwyciezców bramki zdobyli Król 2, po jednej Kope i Widera, honorowy punkt zdobył IFC z zamieszania podbramkowego.

Sędziował p. Rzychoń wzorowo.

Kolejowy K. S. Katowice — K. S. 06 Mysłowice 2:1 (1:0).

Kolejarze odnieśli zasłużone zwycięstwo, przyczem bramki uzyskali Bronder i Nowak po jednej. Przebieg gry wykazał do przerwy lekka przewagę gości, natomiast po pauzie panem gry byli gospodarze. Grę zakończyły obie strony w dziesiątke, bowiem Bronder z Kolejowego K. S. został skontuzjowany, wskutek czego opuścił boisko, zaś Imielę z K. S. 06 Mysłowice wykluczył z gry sędzia, za niesportowe zachowanie się.

Sędziował bez zarzutu p. Kłosek.

Królewska Huta.

Śląsk Świętochłowice — T. K. S. Toruń 4:3 (3:2).

Mecz powyższy rozegrano na Stadjonie w Król. Hucie, w obecności 300 widzów. Wskutek silnego mrozu i złego stanu boiska gra toczyła się 2 × 30 minut i uznaną została za przyjacielską.

Toruńczycy zjechali w swym najlepszym składzie, a mianowicie: Suchecki II, Rudkowski, Cieszyński I, Gumowski I, Suchocki I i Wiśniewski.

Śląsk wystąpił także w wzmocnionym składzie i z nowo nabytym środkowym pomocnikiem Steinerem, którego debiut w Śląsku wypadł pomyślnie.

Gra była nieinteresująca. Gospodarze mieli do pauzy wiecej z gry, a atak ich grał bardzo szczęśliwie. Pierwszą bramkę zdobywa Śląsk przez Sprusa, który po wybiegu Zdrojowskiego strzela z 20 metrów do pustej bramki. Z wzorowej centry prawego skrzydłowca podwyższa Palka wynik do 2:0. Trzecią bramke zdobywa Śląsk z karnego przez Sprusa, tu sędzia rozstrzygnięciem swem pokrzywdził gości. T. K. S. natomiast zdobył obie bramki z planowych kombinacyj środkowej trójki przez Gumowskiego.

Po pauzie incjatywę gry przejął T. K. S. Od tej chwili zaznacza się wyraźna przewaga TKS. nad gospodarzami. Cieszyński z dalekiego strzału uzyskuje dla swych barw wyrównanie. Mimo, że dalsze minuty gry upływają przy przewadze gości, to gospodarzom udało się zdobyć zwycięski punkt, przez Tomasa z podania lewego skrzydłowca.

Sędziował p. Jasiński z Krakowa słabo.

Siemianowice.

K. S. 07 Siemianowice — Polic. K. S. Katowice 0:0.

Obie drużyny wystąpiły w osłabionych składach. Wynik odpowiada przebiegowi gry, a zaszczytny wynik zawdzięcza Policyjny K. S. swemu środkowemu pomocnikowi Plewni.

Szarlej.

Odra Szarlej — Słowian Bogucice 4:1 (2:1).

Gra toczyła się przy stałej przewadze miejscowych. Bramki dla nich zdobyli Koenig 2, po jednej Siwy i Krój. Honorowy punkt dla Słowianu uzyskał Szubert.

Brzeziny Śląskie.

K. S. Brzeziny Śl. — Stadjon Król. Huta 4:1 (2:0).

Słabe składy obu drużyn przyczyniły się do tego, że gra była nie interesująca. Bramki strzelili dla zwycięzców Suszyński 2, Piec i Burkowski po jednej.

K. S. Brzeziny Śląskie rez. — Stadjon rez. 1:1.

K. S. Brzeziny Śląskie I młdz. — Stadjon I młdz. 0:3.

Dalsze częściowe wyniki śląskie.

Poniżej podajemy dalsze częściowe wyniki niedzielnych wyborów senackich z poszczególnych miejscowości Województwa Śląskiego. Poszczególne listy oznaczone są liczbami następującemi: Bezpartyjny Blok Współpracy z Rządem nr. 1, — Socjaliści nr. 2, — Niemcy nr. 18, — Komuniści nr. 36 — oraz Śląska Chadecja nr. 37.

Powiat katowicki.

Mysłowice (1) 1574, (2) 1123, (18) 2405 (36) —,(37) 1180.
Bańgów (1) 119, (2) 22, (18) 58, (36) —, (37) 115.
Bogucice (1) 1302, (2) 234, (18) 523, (36) 5, (37) 708.
Brynów (1) 364, (2) 6, (18) 280, (36) —, (37) 99.
Brzęczkowice (1) 239, (2) 89, (18) 13, (36) 5, (37) 147.
Brzezinka (1) 556, (2) 294, (18) 382, (36) —, (37) 559
Bykowina (1) 428, (2) 49, (18) 194, (36) 10, (37) 58.
Bytków (1) 374, (2) 159, (18) 175, (36) 17, (37) 345.
Chorzów (1) 1499, (2) 234, (18) 175, (36) 17 (37) 340.
Dąbrówka Mała (1) 1065, (2) 335, (18) 1095, (36) 41, (37) 416.
Giszowiec (1) 400, (2) 264, (18) 543, (36) 313, (37) 354.
Nikiszowiec (1) 496, (2) 166 (18) 739, (3) 354, (37) 354.
Halemba (1) 148, (2) 203, (18) 104, (36) 1, (37) 304.
Janów (1) 1351, (2) 664, (18) 1820, (36) 701, (37) 836.
Michałkowice (1) 554, (2) 187, (18), 586, (36) 195, (37) 584.
Nowawieś (1) 2127, (2) 1090, (18) 2144, (36) 8, (37) 996.
Przełajka (1) 150, (2) 1, (18) 36, (36) —, (37) 150.
Rożdzień (1) 1220, (2) 319 (18) 1557, (36) 53, (37) 647.
Siemianowice (1) 3016, (2) 1030, (18) 3759, (36) 91, (37) 3379.
Szopienice (1) 882, (2) 275, (18) 1007, (36) 228, (37) 847.
Załęże (1) 2016, (2) 803, (18) 2193, (36) 138, (37) 755.
Bielszowice (1) 3111, (2) 337, (18) 453, (36) 6, (37) 410.
Kończyce (1) 642, (2) 81, (18) 381, (36) —, (37) 197.
Makoszowy (1) 449 (2) 2, (18) 365, (36) —, (37) 104.
Katowicka Hałda (1) 364, (2) 6, (18) 280, (36) 3, (37) 99.
Ligota Katowicka (1) 653, (2) 38, (18) 427, (36) 5, (37) 483.
Zawodzie (1) 1165, (2) 462, (18) 2409, (36) 60, (37) 678.
Złubna (1) 379, (2) 15, (18) 23, (36) 1, (37) 57.

Powiat świętochłowicki.

Świętochłowice (1) 2889, (2) 521, (18) 3050, (36) 794, (37) 894.
Hajduki Wielkie (1) 5905, (2) 575, (18) 2285, (36) 120, (37) 228.
Łagiewniki (1) 1124, (2) 259, (18) 1338 (36) 537, (37) 967.
Godula (1) 732, (2) 188, (18) 683, (36) 46, (37) 739.
Czarny Las (1) 201, (2) 172, (18) 114, (36) 2, (37) 84.

Powiat pszczyński.

Pszczyna (1) 430, (2) 8, (18) 1337, (36) —, (37) 458.
Bieruń Stary (2) 280, (2) 12, (18) 249 (36) —, (37) 259.
Mikołów (1) 707, (2) 379, (18) 1338, (36) —, (37) 614.
Bieruń Nowy (1) 156, (2) 10, (18) 83, (36) —, (37) 101.
Brzeźce (1) 84, (2) —, (18) 25, (36) —, (37) 82.
Chełm W. (1) 224, (2) —, (18) 360, (36) —, (37) 254.
Ćwiklice (1) 113, (2) 2, (18) 76, (36) —, (37) 77.
Czarnuchowice (1) 29, (2) —, (18) —, (36) —, (37) 28.
Goczałkowice Dolne (1) 89, (2) 26, (18) 39, (36) —, (37) 93.
Goławiec (1) 40, (2) —, (18) 103, (36) —, (37) 37.
Góra (1) 105, (2) 24, (18) 32, (36) —, (37) 64.
Gostyń (1) 233, (2) 71, (18) 47, (36) —, (37) 43.
Grzawa (1) 38, (2) —, (18) 24, (36) —, (37) 80.
Imielin (1) 325, (2) 2, (18) 32, (36) —, (37) 142.
Jankowice (1) 156, (2) 2, (18) 32, (36) —, (37) 142.
Kamionka (1) 32, (2) 17, (18) 15, (36) —, (37) 52.
Kobiór (1) 146, (2) 8, (18) 176, (36) —, (37) 245.
Łaziska Górne (1) 217, (2) 442, (18) 372, (36) —, (37) 193.
Miedźna (1) 123, (2) —, (18) 16, (36) —, (37) 117.
Mokre (1) 216, (2) 84, (18) 128, (36) —, (37) 109.
Ornontowice (1), 265, (2) 31, (18) 178, (36) —, (37) 159.
Piasek (1) 113, (2) 22, (18) 72, (36) —, (37) 176.
Piotrowice (1) 168, (2) 164, (18) 71, (36) —, (37) 202.
Radostowice (1) 108, (2) —, (18) 58, (36) —, (37) 24.
Rudziczka (1) 90, (2) —, (18) 14, (36) —, (37) 7.
Śmiłowice (1) 66, (2) 2, (18) 53, (36) —, (37) 48.
Stara Kuźnia (1) 139, (2) 11, (18) 6, (36) —, (37) 144.
Starawieś (1) 270, (2) 8, (18) 202, (36) —, (37) 148.
Suszec (1) 290, (2) 2, (18) 36, (36) —, (37) 98.
Szeroka (1) 37, (2) 6, (18) 23, (36) —, (37) 273.
Tychy (1) 1192, (2) 18, (18) 411, (36) —, (37) 477.
Urbanowice (1) 103, (2) 3, (18) 95, (36) —, (37) 149.
Wilkowyje (1) 130, (2) —, (18) 10, (36) —, (37) 77.
Wyry (1) 369, (2) 30, (18) 70, (36) —, (37) 236.
Zawadka (1) 52, (2) 2, (18) 9, (36) —, (37) 5.
Paniowy (1) 122, (2) 44, (18) 13, (36) —, (37) 143.

Powiat rybnicki.

Folwarki (1) 6, (2) 1, (18) 11, (36) —, (37) 36.
Kłokocin (1) 22, (2) 47, (18) 27 (36) —, (37) 78.
Szczejkowice (1) 24, (2) 15, (18) 31, (36) —, (37) 92.

Powiat tarnogórski.

Tarn. Góry (1) 1245, (2) 41, (18) 2368, (36) —, (37) 1039.
Miasteczko (1) 214, (2) —, (18) 237, (36) —, (37) 241.
Bobrowniki (1) 340, (2) 2, (18) 175, (36) —, (37) 88.
Boruszowice (1) 80, (2) —, (18) 84, (36) —, (37) 37.
Chechło Stare (1) 83, (2) 16, (18) 349, (36) —, (37) 160.
Chechło Nowe (1) 103, (2) 2, (18) 52, (36) —, (37) 11.
Jędrysek (1) 94, (2) —, (18) 39, (36) —, (37) 250.
Kozłowagóra (1) 286, (2) 10, (18) 213, (36) 3, (37) 77.
Lasowice (1) 103, (2) 5, (18) 96, (36) —, (37) 268.
Nakło (1) 228, (2) 33, (18) 253, (36) —, (37) 143.
Opatowice (1) 100, (2) 3, (18) 82, (36) —, (37) 38.
Orzech (1) 132, (2) 12, (18) 151, (36) —, (37) 75.
Repty Nowe (1) 194, (2) —, (18) 142, (36) —, (37) 53.
Repty Stare (1) 79, (2) —, (18) 160, (36) —, (37) 32.
Rybna (1) 196, (2) —, (18) 205, (36) —, (37) 70.
Sowice (1) 73, (2) 7, (18) 72, (36) —, (37) 158.
Strzybnica (1) 316, (2) —, (18) 280, (36) —, (37) 66.
Suchagóra (1) 268, (2) 42, (18) 47, (36) —, (37) 41.
Tarnowice Stare (1) 143, (2) —, (18) 137, (36) —, 37) 79.
Żyglin (1) 110, (2) —, (18) 163, (36) —, (37) 105.

Powiat lubliniecki.

Lubliniec (1) 268, (2) 33, (18) 576, (36) —, (37) 672
Woźniki (1) 155, (2) 5, (18) 293, (36) —, (37) 186.
Babienica (1) 68, (2) —, (18) 70, (37) —, (37) 79.
Boronów (1) 170, (2) 24, (18) 264, (36) —, (37) 81.
Brusiek (1) 44, (2) —, (18) 12, (36) —, (37) 19.
Chwostek (1) 119, (2) —, (18) 12, (36) —, r37) 9.
Cieszowa (1) 37, (2) 8, (18) 66, (36) —, (37) 16.
Dębowa Góra (1) 16, (2) 6, (18) 19, (36) —, (37) 9.
Dralin (1) 62, (2) —, (18) 27, (36) —, (37) 19.
Droniowiczki (1) 57, (2) 10, (18) 138, (36 —, (37) 97
Droniowice (1) 47, (2) —, (18) 69, (36) —, (37) 29.
Drutarnia (1) 67, (2) 2, (18) 13, (36) —, (37) 29.
Glinica (1) 84, (2) 7, (18) 74, (36) —, (37) 54.
Hadra (1) 57, (2) —, (18) 69, (36) —, (37) 8.
Harbułtowice (1) 30, (2) —, (18) 29, (36) —, (37) 12.
Jawornica (1) 16, (2) 1, (18) 50, (36) —, (37) 6.
Kalety (1) 129, (2) 2, (18) 29, (36) —, (37) 263.
Kalina (1) 79, (2) —, (18) 50, (36) —, (37) 78.
Kamienica (1) 117, (2) 2, (18) 93, (36) —, (37) 54.
Kochcice (1) 201, (2) 1, (18) 84, (36) —, (37) 32.
Kokotek (1) 44, (2) —, (18) 34, (36) —, (37) 12.
Koszęcin (1) 167, (2) 2, (18) 308, (36) —, (37) 169.
Kośmidry c1) 28, (2) —, (18) 56, (36) —, (37) 83.
Ligota Woźnicka (1) 76, (2) —, (18) 131, (36) —, (37) 30.
Lisów (1) 68, (2) —, (18) 69, (36) —, (37) 84.
Lisowice (1) 63, (2) 1, (18) 63, (36) —, (37) 53.
Lubecko (1) 57, (2) 25, (18) 75, (36) —, (37) 83.
Łagiewniki Wielkie (1) 30, (2) —, (18) 81, (36) —, (37) 37.
Olszyna (1) 47, (2) 23, (18) 71, (36) —, (37) 52.
Pawonków (1) 55, (2) 5, (18) 134, (36) —, (37) 62.
Psary (1) 94, (2) 1, (18) 48, (36) —, (37) 97.
Pusta Kuźnica (1) 18, (2) —, (18) 48, (36) —, (37) 2.
Rusinowice (1) 23, (2) 2, (18) 93, (36) —, (37) 40.
Sadów (1) 103, (2) —, (18) 113, (36) —, (37) 38.
Solarnia (1) 43, (2) —, (18) 49, (36) —, (37) 44.
Stebłów (1) 49, (2) —, (18) 28) (36) —, (37) 16.
Strzebin (1) 161, (2) 3, (18) 107, (36) —, (37) 21.
Strzebińska Kol. (1) 44, (2) —, (18) 23, (36) —, (37) 5

Wojewódzki Komitet Obchodu w dn. 19 marca 1928 Imienin Marszałka Józefa Piłsudskiego pod protektoratem Wojewody Śląskiego dr. Grażyńskiego i Generała Brygady dr. Zająca.

Obywatele!

Pierwszemu Marszałkowi Polski życząc szczęścia, Polsce go życzymy.

Dnia 19-go marca br. przypada święto Imienin b. Naczelnika Państwa, a obecnego Prezesa Rady Ministrów, Ministra Spraw Wojskowych i Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego.

Tradycja obchodów dorocznych tego dnia, coraz uroczystszych i coraz bardziej pamiętnych, wiąże się z początkami Polski Niepodległej, z marzonym przez pokolenia Ojców brzaskiem wolności Narodu.

Wśród nocy bolesnych zwątpień Narodu Polskiego we własne siły i w lepsze Jego jutro, a potem w czasie gromów wojny światowej, które spadły na naszą rozdartą na trzy części Ojczyznę, gdy zakuwano nam ręce, unicestwiając czyn wszelki, jedynie Marszałek Piłsudski miał niezłomną wiarę w blask jasnych promieni lepszego Jutra.

Z tą niezachwianą wiarą poszukiwał on sił we własnym Narodzie, wydobył je drzemiące, obudził i poprowadził do zwycięstwa, tworząc pierwsze polskie szeregi żołnierskie, a wierząc niezłomnie w ich niespożyte siły wewnętrzne, stał się symbolem Narodowego Czynu Zbrojnego.

Dziś jest On budzicielem siły swego Narodu, strażnikiem polskiego honoru, najlepszym nauczycielem, swej epoki, wskazującym jej wielkie cele, jest protestem przeciw zakładaniu rąk w bezczynie.

On wpoił wiarę w nas samych i w zwycięstwo Oręża Polskiego w chwilach groźnych dla całości Ojczyzny.

I dał granice Państwu Polskiemu i stał się sumieniem Narodu, a

„Zrównał się duchem z wielkimi hetmany,
A wyrósł nie z soli, ni złota, ni roli,
Lecz z wielkiej miłości i niezłomnej woli
I z tego, że cały Ojczyźnie oddany."

Niech w dniu święta Jego Imienin zagrzmi ze wszystkich piersi okrzyk

Niech żyje Polska!
Niech żyje Marszałek Józef Piłsudski!

albowiem życząc Mu szczęścia, Polsce go życzymy, albowiem w tym okrzyku zamyka się najdroższy skarb nasz — Miłość Ojczyzny i wielkich Jej synów, wyraża się treść snów rycerskich Narodu i jego marzeń, albowiem

„...Narodu Syny będą sprzątali z Jego ziarn owoce,
I wśród zmartwychwstań porannej godziny,
Gdy złote słońce blaskiem zamigoce,
Będą wołali duchem podniesieni:
Za Ojców sprawą świt się nam rumieni."

Wzywamy więc Was Rodacy do zjednoczenia się i zamanifestowania swych uczuć dla pierwszego obywatela Polski Niepodległej, dla Jedynego w Niej, któremu przedstawicielstwo nasze, Sejm nasz uchwalił, że „dobrze zasłużył się Narodowi" do wzniesienia okrzyku

Niech żyje Marszałek Józef Piłsudski!

KOMITET WYKONAWCZY.

Radjokronika.

Aparat detektorowy.

Wydział Techniczny Polskiego Radja postanowił dopomóc polskim warstwom ludności przez wprowadzenie wzorowego aparatu detektorowego, tak taniego, by stał się dostępnym dla osób nawet niezamożnych. Aparat detektorowy może każdy laik, który nigdy w życiu aparatu nie montował wykonać bez zarzutu, stosując się do naszych informacyj.

Potrzebne części:
1) Płytka trolitowa grubości 2mm. o wymiarach 125×155 mm.
2) Kondensator obrotowy o pojemności 500 cm.
3) Skala do kondensatora.
4) Cewka o 115 zwojach bez oprawki.
5) Detektor i galena.
6) Cztery zaciski.
7) Dwa gniazdka.
8) Skrzynka drewniana.

Wszystkie te części razem kosztują 15 złotych, zaś całkowicie zmontowany i gotowy odbiornik zł. 20. Wraz ze słuchawką i anteną zewnętrzną cały komplet wynosi 50 złotych.

W płytce trolitowej o wymiarach 125x155 mm. trzeba wywiercić 6 mniejszych otworów i jeden większy. Gotowe nawiercone płytki można otrzymać również w sklepach, które prowadzą ten typ aparatu detektorowego. Do płytki wkręcamy najpierw kondensator, następnie zaciski dla przewodów i dwa gniazdka. Następnie drut miękki srebrzony mierzymy tak, by starczył na całą długość między zaciskami i dodajemy tyle, ile potrzeba na wygięcie oczka pod śrubkę. Druciki są tak miękkie, że łatwo daje się wyginać i prostować w rękach, a jedynem narzędziem niezbędnem do wyginania oczek są obcążki okrągłe. Mając gotowe druciki skręcamy je zaciskami bardzo mocno by był dobry kontakt i nie zachodziła obawa rozkręcenia. Gdy już poszczególne połączenie zaciski umocowujemy cewkę. Cewki nabywać można w handlach radjowych o 125 zwojach, dla słuchania audycji warszawskich potrzeba 115 zwojów, więc z cewki odwijamy 10 obwodów drutu. Końce obwiązujemy do cewki (by się nie rozwinęła ostatnia warstwa) najlepiej cienką nitką i te końce po obcięciu, zbędnej długości oczyszczamy z izolacji, a następnie przylutowujemy lub przykręcamy pod zaciskami.

Gdy już wszystkie połączenia uskuteczniono, — stawiamy detektor na stronie frontowej i przytykamy igiełką detektora do galeny. Antenę łączymy z zaciskiem po lewej stronie, ziemię po prawej, a do dolnych zakładamy słuchawkę. Słuchanie rozpoczynamy przy równoczesnem kręceniu skalą kondensatora. Gdy usłyszeliśmy audycję, należy jeszcze sprawdzić i styk detektor i tak obracać kondensatorem, by osiągnąć najsilniejszą audycję.

W miastach i okolicach bliskich stacji nadawczej około 10 klm.) można zamiast zewnętrznej anteny używać tak zwanej anteny świetlnej. Jestto specjalna wtyczka do światła zakończona drutem około ½ metrowym. Tę wytyczkę wkładamy do kontaktu świetlnego, drut wstawiamy do nacisku i antena jest gotowa.

Uziemienie wykonać można ze zwyczajnego gołego lub dzwonkowego drutu. Jeden koniec wiąże się do aparatu, drut prowadzi się po ścianie — lub przybija do podłogi do najbliższego kranu wodociągowego. Tu nawijamy drut do kranu mocno, by miedź dotykała metalu i jeśli możliwe lutujemy. Na prowincji jeśli niema wodociągu zakopuje się do ziemi kawałek starej blachy, do której przedtem przylutowano drucik. Najlepsze miejsce pod rynną lub w pobliżu stale wilgotnej ziemi (np. koło studni). Blachę zakopuje się na ½ do 1 m. głęboko do ziemi. Aparat opisany działa na antenę zewnętrzną w odległości 100—120 km. od Warszawy i Katowic a około 25 km. od Krakowa, Wilna i Poznania. W Warszawie i Katowicach w samem mieście wystarcza antena świetlna. Dla Krakowa, Poznania, Wilna i Katowic cewka ma mieć mniej niż 115 zwojów bo około 40—50.

Radjo na usługach rolnictwa na Węgrzech.

Rząd węgierski obecnie dąży do przeprowadzenia sprężystej organizacji produkcji rolniczej za pomocą wszystkich środków nowoczesnej organizacji. Pomoc radja została w tym wypadku uznana za niezbędną i wszystkie wioski w całym kraju mają być zaopatrzone w radjoodbiorniki. W tym celu ma być w najbliższym czasie utworzone biuro informacyjno-rolnicze, aby wszyscy drobni rolnicy w całym kraju codziennie byli powiadomieni przez radjo o cenach produktów rolnych, o nowych rozporządzeniach dotyczących rolnictwa, o kredytach udzielanych rolnikom itp. A u nas? — U nas Polskie Radjo stara się jak najwięcej wiadomości fachowych i informacyjnych podać przez radjo rolnikom. Codzienne komunikaty rolnicze, odczyty w środy i niedziele, komunikaty o stanie pogody, a nawet specjalne kursy rolnicze przez radjo urządzane zawierają olbrzymi zasób wiadomości niezbędnych dla drobnego rolnika.

Tylko rozpowszechnienie aparatów radjowych na wsi przedstawia dużo do życzenia; zainteresowanie radjem nie jest u nas tak powszechne jak w innych krajach.

To też we własnym interesie rolników zachęcać ich trzeba do zakładania aparatów, w gminach, kółkach, spółdzielniach i domach ludowych.

Krótko-zwięzłowato.

Ptaki pelikany wyrządzają ogromne spustoszenie wśród ryb tak morskich jak rzecznych. W żołądku jednego z nich znaleziono 200 małych rybek, a w wolu u drugiego aż 334 małych wątłoszów.

◇

Dokładny spis wykazał, że w Bułgarji żyje 3139 osób, mających ponad 100 lat.

◇

Skorpiony mogą się rok cały obyć bez pożywienia, a pająki nawet do 17 miesięcy.

◇

Największym jeszcze czynnym wulkanem jest wulkan Kilanea na wyspie Hawai.

◇

Syberja ma obszaru 12 miljonów 474 tysiące kwadratowych kilometrów czyli o ¼ więcej niż cała Europa a tylko 11 miljonów mieszkańców, w tem 7 miljonów Rosjan.

◆

Sto z górą gazet i 14 pism ilustrowanych wydaja w Ameryce murzyni.

◆

W Paryżu jest obecnie w użyciu 750 tysięcy samochodów różnego rodzaju, a codziennie przybywa jeszcze 400 do 500 nowych.

Program radjowy.

Środa 14 marca 1928 r.

Katowice, fala 422 m.
16.20 Komunikaty Polskiego Związku Zrzeszeń Gospodarczych Woj. Śl., — 16.40 Odczyt: Wizerunek Jakóba Sobieskiego, 17.05 Komunikat Dyrekcji Kolei Państwowych w Katowicach — 17.20 Wykład języka polskiego (kurs wyższy) 17.45 Program dla dzieci, — 18.15 Koncert popołudniowy, 18.55 Komunikat Muzeum Śląskiego w Katowicach, — 10.15 Rozmaitości, — 19.35 Odczyt; Szkice z niwy polskiej Śląska, — 20 Odczyt, — 20.30 koncert wieczorny z Warszawy, — 22 Sygnał czasu i komunikaty, 22.30 Koncert muzyki lekkiej.

Warszawa, fala 1,111 m.
12.00 Sygnał czasu i komunikaty, 15.00 Komunikaty meteorologiczny i gospodarczy, 16.40 Skrzynka pocztowa, 17.45 Program dla dzieci, 18.15 Koncert orkiestry Polskiego Radja, 19.20 Rozmaitości, — 19.35 i 20 Odczyty, 20.30 Uroczysta Audycja z powodu węgierskiego święta narodowego, 22.00 Sygnał czasu i komunikaty.

Kraków, fala 566 m.
12.00 Sygnał czasu, hejnał z wieży Marjackiej, komunikaty oraz muzyka z płyt gramofonowych, — 15.00 Komunikaty meteorologiczny i gospodarczy, 16.40 Odczyt, 17.20 Skrzynka pocztowa, 17.45 Audycja dla młodzieży, 18.15 Transmisja z koncertu z Warszawy, — 19.05 Komunikat rolniczy, — 19.15 Rozmaitości, — 19.35 i 20 00 Odczyty, 20.30 Transmisja Audycji z Warszawy, 22.30 Koncert muzyki lekkiej.

Poznań, fala 344.8 m.
13.00 Giełda zbożowa i towarowa, — 13.15 Koncert Tria, w przerwie koncertowej giełda pieniężna, — 17.00 Audycja dla dzieci, 17.45 Koncert orkiestry salonowej, 19.00 Rzeczy ciekawe, — 20.00 Komunikaty gospodarcze, — 20.30 Koncert organowy, 22.00 Sygnał czasu i komunikaty, 22.30 Muzyka taneczna.

Wrocław, fala 322.6 m.
Gliwice, fala 250 m.
15.45 Przegląd wydawnictw, 16.30 Koncert tańców niemieckich, — 18.00 Odczyt, — 19.00 i 19.30 Odczyty, — 20.10 Komedia, — 22.30 Płyty gramofonowe.

Berlin, fala 483.9 m.
15.30 Program dla pań, — 16.00 Inscenizacja dla młodzieży, — 18.20 do 19.10 Odczyty, — 19.45 Oratorjum „Matka Ziemia", — 22.30 Muzyka taneczna.

Wiedeń, fala 217.2 m.
11.00 Poranek muzyczny, — 16.15 Muzyka operetkowa, 17.00 Program dla dzieci, — 18.00 do 19.00 Odczyty, — 20.05 Literatura angielska — 20.30 Wieczór starowiedeński, następnie muzyka lekka.

Doskonała zabawa.

— Jakże spędzacie państwo miodowe miesiące?
— Doskonale! Znakomicie się bawimy. Żona moja gotuje, a ja odgaduję, co to za potrawa. A ile przy tem śmiechu, pojęcia nie masz!

Nakładem i czcionkami firmy „Katolik" spółka wydawnicza z ogr. odp. w Bytomiu Śląsk Opolski. — Za redakcję odpowiada Franciszek Godula w Król. Hucie.